

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

Warszawa, 23 listopada 2022 r.

**Członkowie Kolegium
Najwyższej Izby Kontroli**

Szanowni Państwo,

W dniu 24 listopada br. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli ma podjąć uchwałę w sprawie Planu pracy NIK na 2022 rok. Decyzja o tym, co Izba będzie kontrolować przez kolejne 12 miesięcy, to niewątpliwie dla NIK najważniejsze wydarzenie w roku. Rozstrzyga bowiem o tym, czy kilkaset milionów złotych wydanych na działania kontrolne wydatkowane będą celowo, to znaczy po prostu sensownie, z pożytkiem nie tylko dla pracowników departamentów i delegatur, Prezesa NIK czy Izby, ale generalnie z pożytkiem dla funkcjonowania państwa. W przypadku kierowanego przeze mnie departamentu, celem działań NIK winna być poprawa kondycji Sił Zbrojnych RP, szerzej to ujmując - praca na rzecz (w ramach konstytucyjnych i ustawowych kompetencji) podnoszenia zdolności obronnych kraju.

W NIK pracuję od 29 lat, w tym 12 na stanowisku dyrektora Departamentu Obrony Narodowej (początkowo Departamentu Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego) w latach 2004 - 2005 i 2011 - 2021. Przez dwa lata (2006 - 2007) pełniłem funkcję sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej. To zobowiązuje mnie do zwrócenia się do Państwa w kwestii projektu „Planu pracy NIK na 2022 rok” w części dot. Departamentu Obrony Narodowej.

Praca nad projektem planu pracy NIK na następny rok to wielomiesięczny, wielopodmiotowy i zhierarchizowany (od kontrolerów po Prezesa i Kolegium) wysiłek, którego ukoronowaniem jest uchwała Kolegium NIK w sprawie przyjęcia „Planu pracy NIK”. Tak do tej pory było od zawsze, przynajmniej w ciągu dziesięcioleci, które pamiętam. W tym roku, przynajmniej w odniesieniu do Departamentu Obrony Narodowej, jest jednak inaczej. Pod obrady Kolegium Prezes NIK przesłał projekt, w którym na str.15 „Departamentu Obrony Narodowej (KON)”, w poz. 27-29 widnieją tytuły trzech tematów, z których żaden wcześniej nie był przedmiotem ani koncepcyjnych, ani planistycznych prac właściwych komórek organizacyjnych Izby. Jak napisano, z „inicjatywy własnej NIK”, podano następujące propozycje:

- *Tworzenie w Siłach Zbrojnych wymagań dla pozyskiwanych z rynku produktów gotowych.*
Problem bardzo wąski, wręcz przyczynkarski, ew. kontrola doraźna
- *Proces przygotowania Sił Zbrojnych RP do pozyskania samolotu F-35.*
Kontrola ewidentnie przedwczesna. Pierwsze F-35 mają wejść na wyposażenie Sił Zbrojnych RP w 2026 r.
- *Poziom integracji obrazu rozpoznanej przestrzeni powietrznej w wymiarze sojuszniczym i narodowym.*
W 2020 r. NIK skończyła kontrolę P/19/36 „Osiągnięcie zakładanych zdolności operacyjnych podsystemu rozpoznania obrazowego SZ RP”.

Od maja br. jako dyrektor departamentu, przygotowując propozycje do projektu Planu pracy NIK, starałem się, wraz z ówczesnymi zastępcami, stworzyć optymalną listę tematów, uwzględniającą wiele istotnych czynników, w tym przede wszystkim sugestie Sejmowej Komisji Obrony Narodowej, także te zawarte w pismach parlamentarzystów do Prezesa NIK, propozycje pracowników Departamentu oraz innych

komórek organizacyjnych Izby, także dyrektorów departamentów i delegatur. Najważniejszym moim celem było jednak od kilkunastu lat podtrzymanie ciągłości wieloletniej sekwencji podejmowania wysiłku kontrolnego w newralgicznych systemowych obszarach funkcjonowania struktur obronnych państwa. Te obszary, to m.in. przebieg modernizacji Sił Zbrojnych, kierowanie państwem w stanach zagrożenia i wojny, systemy mobilizacji, zaopatrywania (w tym w środki bojowe), szkolenia oraz współdziałania z sojusznikami w ramach Paktu Północnoatlantyckiego. W zgłoszonych przeze mnie 5 propozycjach do Planu pracy NIK na rok 2022, uzgodnionymi z innymi uczestnikami procesu planowania, umieściłem następujące tematy:

- *Realizacja zadań obronnych w systemie bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej;*
- *System naboru do szkół wojskowych i centrów szkolenia;*
- *System ewidencjonowania kosztów w jednostkach resortu obrony narodowej;*
- *Wydatkowanie przez Inspektorat Uzbrojenia MON środków publicznych w ramach „Planu Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych”, za lata 2016-2020, w odniesieniu do przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych - poprzez ich wyłączenie, m.in. z uwagi na art. 346 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej;*
- *Gospodarowanie zasobami resortu obrony narodowej oraz udostępnianie ich podmiotom zewnętrznym.*

Po zawieszeniu mnie przez Prezesa w czynnościach dyrektora KON pojawiła się nowa lista tematów dla Departamentu Obrony Narodowej, na której żadnego z powyższych nie było. Tak też pozostało w dokumencie przedstawionym pod obrady Kolegium na dzień 24 listopada.

Zamierzenia kontrolne Departamentu Obrony Narodowej na rok 2022 dwukrotnie prezentowałem na posiedzeniach Sejmowej Komisji Obrony Narodowej, w czerwcu i sierpniu br. Tematem pierwszego było omówienie propozycji Komisji (w zakresie przedmiotu jej działania) dot. planu pracy NIK na przyszły rok. Tematem drugiego była ocena pracy Departamentu Obrony Narodowej w zakresie współdziałania z Komisją, w tym propozycji do planu pracy NIK na rok 2022. Komisja podjęła jednomyślnie uchwałę pozytywnie oceniającą pracę Departamentu w powyższym zakresie.

Zwracam się do Państwa na piśmie, ponieważ od 14 sierpnia br. toczy się w mojej sprawie, poprzedzone dwumiesięcznymi kontrolami wewnętrznymi, postępowanie dyscyplinarne, a od 16 października br. Prezes NIK zawiesił mnie w czynnościach wykonywania obowiązków dyrektora departamentu. Postępowanie to uważam za całkowicie bezzasadne (pismo dot. tej sprawy przesyłam w załączeniu).

W związku z powyższym, nie mogę osobiście przedstawić szerzej Państwu moich zastrzeżeń dotyczących zarówno trybu procedowania nad projektem Planu pracy NIK na rok 2022, w zakresie Departamentu Obrony Narodowej, jak i merytorycznej oceny propozycji tematów dla KON, zawartych w dokumencie przedstawionym pod obrady Kolegium NIK. Propozycje te uważam za głęboko niezasadne i niesłużące celom, o których wspomniałem wyżej.

Z wyrazami szacunku

/.../

Marek Zająkała

Do wiadomości:

Prezes NIK

Wiceprezesi NIK

Przewodniczący Sejmowej Komisji ds. Kontroli Państwowej

Przewodniczący Sejmowej Komisji Obrony Narodowej

Pracownicy Departamentu Obrony Narodowej

W załączeniu:

Pismo mec. W. Raduchowskiego-Brochwicza do Prezesa NIK